

תוכן עניינים

2.....	טיוטת תקנות
2.....	א. שם התקנות המוצעות
2.....	ב. מטרת התקנות המוצעות והצורך בהן
2.....	ג. להלן נוסח טיוטת התקנות המוצעות:
3.....	טיוטת תקנות האגודות השיתופיות (רשויות האגודה) (הצבעות אלקטרוניות) (תיקון מס'...), התשפ"ד–2024
3.....	1. החלפת תקנה 11
4.....	2. תיקון תקנה 41
5.....	דברי הסבר

טיוטת תקנות

א. שם התקנות המוצעות

תקנות האגודות השיתופיות (רשויות האגודה) (תיקון) (הצבעות אלקטרוניות), תשפ"ד-2024

ב. מטרת התקנות המוצעות והצורך בהן

מטרת התקנות המוצעות להסדיר קיומן של הצבעות אלקטרוניות באגודה שיתופית. בנוסח כיום קיימת אפשרות לקיים הצבעה גלויה או הצבעה בדרך אחרת בהתאם לאמור בתקנון וכן קיימת אפשרות לקיים הצבעה חשאית, אולם האפשרות לקיים הצבעה אלקטרונית אינה קבועה במפורש. אגודות רבות נוהגות לקיים כבר היום הצבעה אלקטרונית לרבות הצבעה חשאית אלקטרונית הנעשית גם מרחוק, וזאת מכוח הוראות בתקנון האגודה או הוראות פרשניות, בהתאם להנחיית היועמ"ש לממשלה מס' 1.2500.

בהצבעה אלקטרונית טמונים יתרונות ניכרים, כגון הגברת יכולת ההשתתפות בהצבעה, שימוש טכנולוגיות שמקלות על מניעת זיופים וכן יעילות ומהירות בהליכי סיכום ההצבעה ותוצאותיה. היא גם מקובלת בגופים שונים ברחבי העולם, ובכלל זה מדינות ותאגידים גדולים. לצד זאת, קיימים גם חששות מסיכונים מסוימים בשל המעבר מאמצעים פיזיים לאמצעים אלקטרוניים.

נוכח מצב החירום שעליו הוכרז בעקבות מלחמת חרבות ברזל - ופינויים של חברי אגודות התיישבותיות רבות ממקום מגוריהם - מקבלים היתרונות בהצבעה זו לא רק משנה תוקף, אלא נחיצות ממשית, בעיקר לעניין יכולת ההשתתפות בהצבעה והדחיפות בקבלת החלטות.

בשל צורך שנתחדד לאחרונה, בדבר הסדרת הנושא באופן מפורש בדין, מוצעות תקנות אלה.

ג. להלן נוסח טיוטת התקנות המוצעות:

טיוטת תקנות מטעם משרד הכלכלה והתעשייה:

טיוטת תקנות האגודות השיתופיות (רשויות האגודה) (הצבעות אלקטרוניות) (תיקון מס'...),

התשפ"ד–2024

בתוקף סמכותי לפי סעיף 65 לפקודת האגודות השיתופיות¹, אני מתקין תקנות אלה:

1. החלפת תקנה 11. בתקנות האגודות השיתופיות (רשויות האגודה), התשל"ה–1975² (להלן – התקנות), במקום האמור בתקנה 11 יבוא:

11. (א) ההצבעה באסיפה הכללית תהיה באופן גלוי או באופן חשאי, בהתאם לקבוע בתקנות האגודה ואם לא נקבע בתקנות האגודה תהיה ההצבעה באופן גלוי אלא אם כן החליטה האסיפה הכללית לקיים הצבעה חשאית; אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות תקנה 41 לעניין קיום בחירות בקלפי.

(ב) הצבעה גלויה או חשאית יכול שתתקיים בדרך אלקטרונית, ובלבד שאם החליטה האגודה על הצבעה בדרך אלקטרונית, תהיה רשאית לקיימה רק אם נתקיימו התנאים הבאים:

(1) ההחלטה על ההצבעה בדרך אלקטרונית התקבלה על-ידי הוועד ברוב רגיל, אלא אם כן החליט הוועד כי ההחלטה תאושר גם על-ידי האסיפה הכללית. הוועד רשאי להחליט שההצבעה תהיה משולבת, פיזית ואלקטרונית;

(2) הוועד נקט באמצעים הנדרשים כדי לוודא שההצבעה בדרך אלקטרונית מאפשרת הצבעות כלליות ושוויוניות, לרבות לעניין זיהוי המצביע ומניעת כפל הצבעות, וככל שמדובר בהצבעה חשאית – גם הצבעות חשאיות, וכן קיימת בה יכולת בקרה על מהימנות תהליכי ההצבעה;

¹ חא"י עמי (ע) 336, (א) 360.
² ק"ת התשל"ה, עמ' 1366; ק"ת התשס"ח, עמ' 986.

(3) הוועד נוכח, להנחת דעתו, שחברי האגודה הם בעלי יכולת להשתתף בהצבעה בדרך האלקטרונית;

(4) הוועד נקט באמצעים הדרושים כדי לוודא שהודעה על ההחלטה בדבר אופן ההצבעה, וכל עדכון בה, נמסרו לידיעתם של חברי האגודה, וישמור אותם במענה הרשום של האגודה;

(ג) החלטת הוועד על הצבעה בדרך אלקטרונית תפרט את האופן בו עומדת החלטתו בהוראות התקנות.

(ד) הרשם רשאי להורות לאגודה על קיום בחירות בדרך אלקטרונית באגודה שיתופית, אם סבר כי אי קיום בחירות בדרך אלקטרונית יש בה כדי לפגוע בזכותם של חברי האגודה לבחור או להיבחר.

(ה) הרשם רשאי להורות לאגודה לקיים בחירות שלא בדרך אלקטרונית, אם סבר כי קיום בחירות בדרך אלקטרונית עלולה, בנסיבות העניין, לפגוע בעקרונות היסוד של ההצבעה, ובהם כלליות ההצבעה, שוויוניותה, מהימנות תהליכי ההצבעה וחשאיות ההצבעה, ככל שמדובר בהצבעה חשאית.

תיקון תקנה 41 .2 בתקנה 41, אחרי המילים "בחירות בקלפי" יבוא: "לרבות בדרך אלקטרונית בהתאם לאמור בתקנה 11, אך לאחר שהוועד וידא כי נעשו ההתאמות הנדרשות להצבעה בדרך אלקטרונית, ובכלל זה לעניין תפקידיה של ועדת הקלפי".

ב _____ התש _____ (ב _____ 20)

[תאריך עברי] [תאריך לועזי]

(חמ _____ 3-)

ניר ברקת

שר הכלכלה והתעשייה

דברי הסבר

1. ההסדר הקיים היום לעניין הצבעות באסיפה הכללית של אגודה שיתופית קבוע בתקנה 11 לתקנות האגודות השיתופיות (רשויות האגודה), התשל"ה-1975. לפי הסדר זה, ההצבעה באסיפה הכללית הינה הצבעה גלויה אלא אם נקבע אחרת בתקנון.
2. אגודות שונות קבעו בתקנון אפשרות להצבעה חשאית, בדרך כלל בקלפי, ואגודות רבות קבעו גם אפשרות לקיום הצבעות אלקטרוניות, בין גלויות ובין חשאיות. חלקן הסדירו זאת בתקנון, וחלקן נשענו על פרשנות המאפשרת הסדרים אלו בין היתר על בסיס הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.2500 בדבר פרשנות המאפשרת ביצוע פעולות בדרך אלקטרונית ביישום הוראות חיקוק וחוזים (בהעדר סממן השולל את הביצוע בדרך אלקטרונית או בהינתן פרשנות המאפשרת את ההסדר הזה).
3. בהצבעה אלקטרונית יתרונות ניכרים, בהם הגברת יכולת ההשתתפות בהצבעה של כל אחד מחברי האגודה המעוניין להצביע ואינו יכול להגיע באופן פיזי, חסכון בעלויות ובזמן, שימוש בטכנולוגיות שמקלות על מניעת זיופים ובכך לאפשר את תקינות הליכי ההצבעה, וכן יעילות ומהירות בהליכי סיכום ההצבעה ותוצאותיה.
4. מאידך גיסא, הצבעה אלקטרונית, מעוררת אצל חלק מהציבור חשש לפגיעה בעקרונות הבסיסיים של ההצבעה, בשל המעבר מהצבעה באמצעים פיזיים, מוחשיים, לאמצעים אלקטרוניים. יחד עם זאת, המציאות מלמדת כי קיימת טכנולוגיה המאפשרת הבטחה של העקרונות הנדרשים. הצבעה באמצעים אלקטרוניים מקובלת בגופים רבים לרבות מדינות, תאגידיים גדולים ועוד. היכולות הטכנולוגיות החדשניות מאפשרות לקיים הליכים אלו ברמה גבוהה של אבטחה ושמירת עקרונות היסוד של ההליך, בהם חשאיות ושוויוניות.
5. נוכח מצב החירום שעליו הוכרז בעקבות מלחמת חרבות ברזל - ופינויים של חברי אגודות התיישבותיות רבות ממקום מגוריהם - מקבלים היתרונות בהצבעה זו לא רק משנה תוקף, אלא נחיצות ממשית, בעיקר לעניין יכולת ההשתתפות בהצבעה, וכן דחיפות. אשר על כן ובהיעדר הסדרה מפורשת, מוצע להסדיר בחקיקה את האפשרות לקיים הצבעה אלקטרונית. ההסדר המוצע מתייחס להצבעה אלקטרונית בין אם היא גלויה ובין אם היא חשאית.
6. תקנה 11, בנוסחה כיום, קובעת כי הצבעה באסיפה הכללית תהיה בהרמת ידיים או בדרך אחרת הקבועה בתקנון האגודה. ההסדר המוצע קובע כי ההצבעה יכול שתהיה חשאית או גלויה, הכול בהתאם לקבוע בתקנון ואם לא נקבע בתקנון ברירת המחל היא שההצבעה גלויה אלא אם כן קבעה האסיפה הכללית שההצבעה תהיה חשאית.
- בהקשר זה ראוי לציין שתקנה 41 לתקנות קובעת הסדר מיוחד לעניין אופן ההצבעה של האסיפה הכללית במקרה של בחירות. לפי ההסדר בתקנה, 10% מהחברים יכולים לבקש הצבעה בקלפי, ובמקרה כזה ההצבעה בבחירות תתקיים במתכונת הזו. לפיכך, מוצע לקבוע שההסדר העיקרי כאן, הקובע כי הצבעות חשאיות ניתן לקיים רק אם האפשרות קבועה בתקנון או, אם לא נקבע, בהחלטה של האסיפה הכללית, אינו גורע מההסדר המיוחד שבתקנה 41.
7. לעניין ההצבעה האלקטרונית - מוצע לקבוע כי הצבעה גלויה או חשאית יכול שתהיה אלקטרונית, אך הצבעה אלקטרונית ניתן יהיה לקיים אם התקיימו התנאים הבאים:

1. ההחלטה על ההצבעה התקבלה בוועד, ברוב רגיל, ואם החליט הוועד כי ההחלטה תאושר גם על-ידי האסיפה הכללית, אז בהחלטת אסיפה. ההחלטה יכול שתקבע הצבעה משולבת, פיזית ואלקטרונית.
2. ההצבעה תיעשה לאחר שהוועד וידא שהיא מאפשרת הצבעות כלליות, כלומר מתן זכות בחירה לכל בעלי זכות הבחירה; והצבעות שוויוניות, כלומר קול אחד לכל אחד. ככל שמדובר בהצבעה אלקטרונית חשאית - נדרש שאופן ההצבעה יאפשר את החשאיות, כלומר פרטיות ואנונימיות. כמו כן נדרש שתתקיים יכולת בקרה על מהימנות תהליכי ההצבעה, כלומר שניתן לקיים בקרה לגבי הליכי ההצבעה למניעת פריצה ושיבוש.
3. הוועד וידא שחברי האגודה בעלי יכולת להשתתף בהצבעות החשאיות.
4. הוועד וידא שהודעה על ההחלטה וכל עדכון בה נמסרו לידיעתם של חברי האגודה, וישמור אותם במענה הרשום של האגודה.
8. מוצע לקבוע כי הוועד יפרט בהחלטתו את עמידתו בהוראות התקנות.
9. מוצע להסמיך את הרשם להורות על קיום בחירות בדרך אלקטרונית, אם סבר כי אי קיום בחירות בדרך אלקטרונית יש בה כדי לפגוע בזכותם של חברי האגודה לבחור או להיבחר.
10. כמו כן מוצע להסמיך את הרשם להורות לאגודה לקיים בחירות שלא בדרך אלקטרונית, אם סבר כי קיום בחירות בדרך אלקטרונית עלול, בנסיבות העניין, לפגוע בעקרונות היסוד של ההצבעה, ובהם כלליות ההצבעה, שוויוניותה, מהימנות תהליכי ההצבעה וחשאיות ההצבעה, ככל שמדובר בהצבעה חשאית.
11. תקנה 41 לתקנות קובעת, כאמור, כי בכל מקרה רשאים 10% מחברי האגודה לבקש כי הצבעה בעניין בחירות תקיים בדרך חשאית ובקלפי. מוצע לקבוע מפורשות כי גם הצבעה בעניין בחירות, המתקיימת לפי תקנה 41, יכולה להתקיים בדרך אלקטרונית, ובלבד שמתבצעת לפי ההסדר שבתקנה 11, בהתאם להוראותיה המוצעות כאן, ולאחר שהוועד נקט באמצעים הנדרשים לוודא שנעשו ההתאמות הנדרשות למעבר מהמתכונת הפיזית למתכונת האלקטרונית, לרבות לעניין תפקידיה של ועדת הקלפי.